

Voorwoord - 11

Algemene introductie

- I. De moderne, tekortschietende mens - 18
- II. Het domineren van oppervlakkige analyses - 24
- III. De centrale onderwerpen en vragen - 25
- IV. Algemene uitgangspunten van de analyse - 26
- V. Enkele waarschuwingen aan de lezer - 36

DEEL I: POLITIEKE FILOSOFIE OVER NATUUR-, MILIEU- EN KLIMAATPROBLEMEN

1 Ecologische politiek en verduurzaming van levensstijlen

- 1.1 Inleiding - 41
- 1.2 De hoge trendgevoeligheid van milieu-, natuur-en klimaatproblemen - 43
- 1.3 De centrale rol van consumentisme in de moderne westerse wereld - 57
- 1.4 Politieke filosofen over de achtergronden van consumenten - 53
- 1.5 Genieten als hoogste goed? – 58
- 1.6 De consequenties voor mens, milieu en maatschappij - 61
- 1.7 Conclusie – 64

2 Duurzame ontwikkeling en de veranderende rol van de politiek

- 2.1 Inleiding - 66
- 2.2 De falende liberale democratie – 66
- 2.3 Naar een principiële andere rol voor de overheid - 77
- 2.4 Het in een heel diepe bureaulade verdwenen Nationaal Milieubeleidsplan 4 - 80
- 2.5 Fundamentele uitdagingen en dilemma's - 84
- 2.6 Conclusie – 90

DEEL II: CONSUMPTIE EN DE KWESTIE VAN CULTUURANPASSING

3 De noodzaak van een veranderd consumptiegedrag

- 3.1 Inleiding - 95
- 3.2 Het vertrouwen in innovatie en technologische oplossingen - 96
- 3.3 Trends die veranderingen van levensstijlen onvermijdelijk maken - 99
- 3.4 Overheid en consumptievermindering - 101
- 3.5 Argumenten pro en contra het veranderen van consumentengedrag - 105
- 3.6 Conclusie – 111

4 De kronkelige weg naar een ecologisch verantwoorde cultuur

- 4.1 Inleiding - 114
- 4.2 Goed begaanbare beleidspaden – 115
- 4.3 De gouden middenweg, scholing en karaktervorming - 124
- 4.4 Conclusie – 125

DEEL III: KLIMAAT, LANDBOUW EN VOEDSELVOORZIENING

5 Politiek, duurzaamheid en klimaatbeleid

- 5.1 Inleiding - 137
- 5.2 Achtergronden van het begrip duurzaamheid - 733
- 5.3 Ontwikkelingen op het gebied van de klimaatproblematiek - 136
- 5.4 Klimaatsceptici – 145
- 5.5 Het kabinet Rutte-Asscher over klimaatproblemen - 148
- 5.6 De internationale klimaatonderhandelingen - 153
- 5.7 De klimaattop in Parijs in het jaar 2015 - 157
- 5.8 Conclusie – 162

6 Dwarse denkbeelden over voedselvoorziening

- 6.1 Inleiding - 166
- 6.2 Murray Bookchin - 167
- 6.3 Kirkpatrick Sale - 169
- 6.4 Mark Shepard - 172
- 6.5 Actuele trends – 177
- 6.6 Alternatieve opties voor de Nederlandse overheid - 180
- 6.7 Conclusie - 185

DEEL IV: BELANGRIJKE DENKERS VAN HET EERSTE UUR

7 Ernst Schumacher over kleinschaligheid en verduurzaming

- 7.1 Inleiding - 197
- 7.2 Historische achtergrond - 192
- 7.3 Schumacher's kernideeën in zes punten – 194
- 7.4 De actualiteit en relevantie van Schumacher's ideeën - 199
- 7.5 Conclusie – 207

8 Ivan Illich over ecologie en een conviviale maatschappij

- 8.1 Inleiding - 209
- 8.2 Energieverbruik, schaarse hulpbronnen en sociale onrechtvaardigheid - 210
- 8.3 Analyse van de industriële maatschappij - 214
- 8.4 Illich's invulling van menselijk geluk – 220
- 8.5 Zijn Illich's analyses nog relevant en leerzaam? - 225
- 8.6 Conclusie – 229

9 Over behoeftebevrediging en de omgang met 'dingen': jaap Kruithof en de ecologische denktraditie

- 9.1 Inleiding – 232
- 9.2 Het klassieke ecologische denken:
Rousseau, Thoreau en Morris – 233
- 9.3 De moderne ecologische denktraditie:
Arendt en Naess - 247
- 9.4 De ideeën van Jaap Kruithof nader gesitueerd – 247
- 9.5 De twijfelachtige relatie tussen consumptie en geluk - 252
- 9.6 Conclusie 254

DEEL V: LEVENSKUNST, DUURZAME LEVENSTIJLEN EN EINDBEVINDINGEN

10 De ware 'kunst van het leven' in een eindige wereld

- 10.1 Inleiding - 259
- 10.2 De moralistische en hedonistische visie - 260
- 10.3 Nadelige gevolgen voor de mensheid, de natuur en maatschappij - 267
- 10.4 Het regeren van de angst voor vereenvoudiging en matiging - 277
- 10.5 Conclusie – 274

11 Kiezen voor duurzaam hedonisme en een ecologisch verantwoorde levensstijl

- 11.1 Inleiding - 276
- 11.2 Vertrekpunten voor een alternatieve, derde benadering - 277
- 11.3 Algemene karakteristieken van een aangename, ecologische levensstijl - 285
- 11.4 Conclusie - 376

12 Lastig te overwinnen obstakels en noodzakelijke culturele doorbraken

- 12.1 Inleiding - 379
- 12.2 Hindernissen, drempels en struikelblokken - 320
- 12.3 Het realiseren van culturele doorbraken -329
- 12.4 Conclusie – 344

13 Belangrijke eindbevindingen, geleerde inzichten en opgedane lessen

- 13.1 Inleiding - 346
- 13.2 Verworven inzichten en verkregen lessen - 346
- 13.3 Slotwoord - 364

Bibliografie - 367

Register – 374